

Nr 24.

Av herr **Sederholm**, i anledning av *Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till diverse behov vid lantbruksinstitutet vid Ultuna.*

Till Ultuna lantbruksinstitut utgår för närvarande ordinarie statsanslag med 97,200 kronor, därav 62,600 kronor till avlöningar och 34,600 kronor till övriga utgifter. Det sistnämnda anslaget har varit i det närmaste oförändrat sedan år 1913, och från och med år 1917 hava därför måst anvisas extra anslag med maximum under åren 1920, 1921 och 1922, omkring 35,000 kronor årligen. Även med dessa extra anslag var dock institutets behov tillgodosett endast i mycket otillräcklig grad, och institutsstyrelsen hemställde därför hösten 1920 om väsentlig höjning av anslagen, på grund varav Kungl. Maj:t i 1921 års statsverksproposition föreslog, att ordinarie anslaget till institutets »övriga utgifter» skulle höjas från 34,600 till 65,000 kronor, samt att därjämte för det nästföljande budgetåret skulle å extra stat beviljas förslagsanslag, högst 20,000 kronor, sålunda en sammanlagd ökning med 50,400 kronor, därav 30,400 å ordinarie stat. Riksdagen beviljade förslagsanslag å tillsammans 47,400 å extra stat. Vid Kungl. Maj:ts fastställande av institutets stat för år 1922 sänktes beloppet ytterligare till 33,800 kronor, och för nu pågående budgetår utgår extra anslag endast med 24,000 kronor.

I betraktande av att institutet under hela den senaste tiden måst nöja sig med otillräckliga anslag, som icke medgivit behövlig nyanskaffning, måste det nu utgående extra anslaget anses vara ett minimum, vilket ej kan ytterligare nedpressas, försåvitt institutets verksamhet skall kunna någorlunda nöjaktigt upprätthållas. Institutsstyrelsen har endast med behjärtande av föreliggande maningar till den största möjliga sparsamhet ansett sig kunna stanna vid en hemställan, att för budgetåret 1924—1925 måtte anvisas extra anslag med samma belopp av 24,000 kronor, som nu utgår, men i årets statsverksproposition har endast föreslagits ett belopp av 12,000 kronor.

Till belysning av frågan om institutets anslagsbehov lämnas här nedan för olika utgiftsposter en sammanställning av ordinarie anslag och institutsstyrelsens statförslag för 1924—1925. Härvid må erinras om att Kungl. Maj:t medgivit, att besparingar, som kunna uppkomma å någon i staten intagen utgiftspost med undantag av dem, som avse avlöningar, må användas till täckande av brist å annan, ej till avlöning avsedd post, och institutsstyrelsen kan sålunda

inom ramen av det beviljade anslaget företaga behövlige förändringar beträffande de särskilda utgiftsposterna.

Anslag till Ultuna lantbruksinstitutets utgifter förutom lärarelöner.

	Ordinarie anslag	Styrelsens budgetförslag för året 1924 —1925
Frielever, kost	2,800	4,800
Betjäning	3,150	3,150

Undervisningsmateriell m. m.

Institutioner och samlingar	5,000	6,500	
Försök		2,500	
Bibliotek	1,500	2,500	
Exkursioner	1,300	2,000	
Årsbok och tryckta meddelanden	2,000	2,000	15,500

Underhåll m. m.

Inventarier	1,000	1,500	
Byggnader	3,000	8,000	
Bränsle och lyse	3,500	10,000	
Städning och renhållning	2,200	2,500	
Planteringar	1,800	1,800	23,800
Kontorsutgifter och skrivhjälp	1,000		2,800
Stadsbud	400		1,700
Stallet.....	2,700		3,000

Diverse utgifter:

Styrelsen	900	1,000	
Läkare och medicin	300	400	
Predikant	200	300	
Vattenuppfordring	700	800	
Brand- och hästförsäkring	500	600	
Diverse	650	750	3,850
	<u>34,600</u>		<u>58,600</u>

Beträffande de särskilda anslagsposterna må följande anföras.

Kost till frielever. Vid institutet skola finnas 5 frielever, vilka erhålla fri kost, som för närvarande betalas med 3 kronor pr elev och dag. Årskostnaden blir alltså: $5 \times 3 \times 365 = 5,475$ kronor, vilket belopp med hänsyn till bortovaro under ferier kan minskas med omkring 10 procent; det i förslagsbudgeten upptagna beloppet kan icke anses för högt beräknat.

Institutioner och samlingar. Såsom redan framhållits, har nyanskaffning av

undervisningsmaterial fått stå tillbaka under åtskilliga år. Detta förhållande kan icke utan allvarligt men för undervisningen fortfara och då priset på förbrukningsartiklar alltjämt är högt, måste den föreslagna höjningen betraktas såsom nödvändig.

Försök. Institutsstyrelsen har på sin tid hemställt om beviljande av 5,000 kronor till uppehållande av den för institutets uppgift högst maktpåliggande försöksverksamheten, och under de senare åren har ett belopp av 2,500 kronor varit uppfört i staten för sådant ändamål. Då det icke torde kunna ifrågasättas, att all försöksverksamhet vid institutet skulle nedläggas, är beloppet fortfarande mer än väl behövt.

Bibliotek. Av samma skäl, som anförts beträffande institutioner och samlingar, måste det ordinarie anslaget till biblioteket anses otillräckligt.

Ekursioner. På denna post kan om också icke utan skada någon inskränkning göras; med hänsyn till de höga resekostnaderna kan dock denna post ej nedbringas lägre än till ordinarie anslagsbeloppet.

Årsberättelse m. m. Även på denna post kan någon inskränkning och därav följande besparing göras, dock högst 500 kronor.

Byggnader. Under kristiden fick byggnadsunderhållet i huvudsak anstå, vilket medfört, att ehuru för ett par år lämnats särskilt extra anslag till detta ändamål, fortfarande åtskilligt återstår att utföra för att förebygga varaktig skada. Byggnaderna äro mycket lågt brandförsäkrade för 498,000 kronor, vilket icke utgör mera än tredjedelen eller högst hälften av verkliga värdet. Det föreslagna underhållsbeloppet, 8,000 kronor, uppgår icke till 0.8 procent av värdet och måste anses synnerligen lågt.

Kostnaden för »*Bränsle och lyse*» beräknades vid uppgörandet av statförslaget till 10,000 kronor, men på grund av inträffade prisstegringar måste med visshet emotses, att kostnaden icke kommer att understiga 12,000 kronor. På denna post behöves sålunda ytterligare tillägg med 2,000 kronor.

Kontorsutgifter och skrivhjälp. Utgifterna för kontoret hava under de senare åren, ej minst på grund av telefonavgifternas höjande, ökats betydligt och vanligen uppgått till 2,000 kronor; det föreslagna beloppet, 1,800 kronor, är lågt beräknat. Till skrivhjälp åt rektor har under några år utgått ett belopp av 1,000 kronor. Härvid må erinras om att rektor vid Ultuna själv har att sköta räkenskaper och annat, som vid Alnarp handhaves av kamrerare och kassör. Det måste förebyggas, att rektors verksamhet såsom vetenskapsman, lärare och föreståndare lider alltför stort intrång genom mera mekaniska göromål. Ultunastyrelsen har därför, senast hösten 1923, gjort framställning om anställande av kamrerare vid Ultuna.

Posten »*stadsbud*» avser ett för institutet och egendomen gemensamt dagligt bud till staden, för vilket kostnaden halveras; det i statförslaget upptagna beloppet torde möjligen kunna nedsättas till 1,000 kronor och sålunda en besparing på 700 kronor göras.

Beträffande övriga här ej berörda utgiftsposter kan icke någon nämnvärd besparing göras.

Ovanstående detaljgranskning ger vid handen, att några mindre besparingar möjligen skulle kunna göras, nämligen i fråga om exkursioner 700 kronor, årsbok m. m. 500 och stadsbud 700 kronor, eller tillsammans 1,900 kronor, men att å andra sidan posten bränsle m. m. kommer att oundgängligen kräva ett mot dessa eventuella besparingar svarande högre belopp.

Anslaget till institutet synes sålunda icke kunna nedbringas under det av institutsstyrelsen föreslagna beloppet, och vi hemställa därför, att riksdagen måtte besluta

att till Ultuna lantbruksinstitutets utgifter förutom avlöning anvisa ett anslag å extra stat av tjugofyratusen kronor.

Stockholm den 17 januari 1924.

G. Sederholm.

I förestående motion instämmer

Hj. L. Hammarskjöld.